

ИСПИТ ИЗ ЕЛЕКТРОМАГНЕТИКЕ (ОЕ)

12. јануар 2012.

Напомене. Испит траје 180 минута. Није дозвољено напуштање сале 60 минута од почетка испита. Писати искључиво хемијском оловком. Дозвољена је употреба непрограмабилних калкулатора. Дозвољена је употреба само овога папира и једне вежбанке, који се морају заједно предати. Питања радити искључиво на овоме папиру, а задатке искључиво у вежбанци. Коначне одговоре на питања и тражена извођења уписати у одговарајуће кућице, учртати у дијаграме или заокружити понуђене одговоре. Одговори без извођења се неће признати. Вежбанка и овај папир се морају заједно предати. Свако питање носи по 5 поена, а задатак по 20 поена.

Попунити податке о кандидату у следећој табели. Исте податке написати и на омоту вежбанке.

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ (попуњава кандидат)							КОЛОКВИЈУМ				
Индекс година/број		Презиме и име									
/							ИСПИТ				
ПИТАЊА						ЗАДАЦИ			УКУПНО ПОЕНА	ОЦЕНА	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	Укупно	1.	2.			Укупно

ПИТАЊА

1. Да ли је могуће остварити електростатичко поље чији је вектор електричног поља дат изразом $\mathbf{E} = \frac{E_0}{a} (y \mathbf{i}_x - x \mathbf{i}_y)$ у Декатровом координатном систему, где су E_0 и a константе? Образложити одговор.

2. Нормална компонента вектора густине струје на граничној површи два несавршена диелектрика у стационарном струјном пољу је различита од нуле. Специфична проводност првог диелектрика је $\sigma_1 = 10^{-2} \text{ S/m}$, релативна пермитивност је $\epsilon_{r1} = 5$, а специфична проводност другог диелектрика је $\sigma_2 = 5 \cdot 10^{-2} \text{ S/m}$. Израчунати релативну пермитивност другог диелектрика тако да на раздвојној површи нема вишка слободног наелектрисања.

3. Полазећи од Максвелових једначина за линеарну средину извести једначину континуитета у диференцијалном облику за запреминске струје у случају (а) квазистационарног поља и (б) брзопроменљивог поља.

(а)	(б)
-----	-----

4. Израчунати подужну капацитивност и подужну индуктивност ваздушног вода без губитака чија је карактеристична импеданса $Z_c = 75 \Omega$.

5. Израчунати опсег учестаности равног униформном простопериодичног TEM таласа који се простире у добром проводнику пермитивности ϵ_0 , пермеабилности μ_0 и специфичне проводности $\sigma = 20 \text{ MS/m}$, тако да дубина продирања код површинског (скин) ефекта буде већа од $30 \mu\text{m}$.

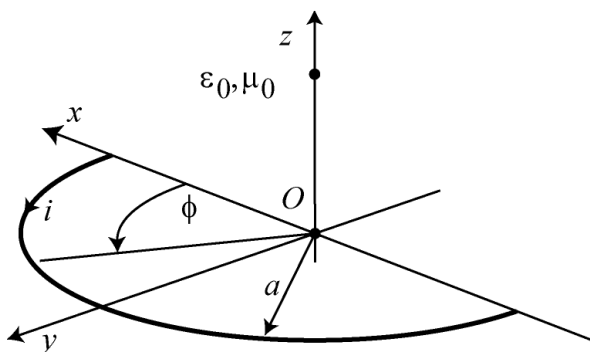
--

6. Предајна и пријемна антена се налазе на растојању $r = 100 \text{ m}$. Антене су окренуте тако да је максимум дијаграма зрачења сваке антена уперен ка оној другој антени, а поларизације усклађене. Усмереност антена је 1,64. Израчунати однос примљене и предајне снаге у децибелима на учестаностима (а) $f = 100 \text{ MHz}$, (б) $f = 1 \text{ GHz}$ и (в) $f = 10 \text{ GHz}$.

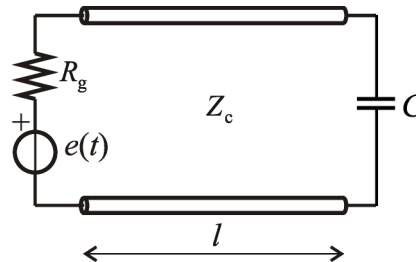
(а)	(б)	(в)
-----	-----	-----

ЗАДАЦИ

1. Танка жичана контура савијена је у облику полукруга полупречника a , као на слици. Контура се налази у Oxy равни Декартовог координатног система. У контури постоји простопериодична струја високе кружне учестаности ω дата изразом $i(\phi, t) = \sqrt{2}I_0 \sin(2\phi)\cos(\omega t)$, $0 \leq \phi \leq \pi$. (а) Одредити расподелу наелектрисања на контури и (б) вектор јачине електричног поља у координатном почетку (тачка O).

2. На слици је приказан вод дужине $l = 200 \text{ mm}$, карактеристичне импедансе $Z_c = 50 \Omega$ и са хомогеним диелектриком релативне пермитивности $\epsilon_r = 2,25$. На један крај вода прикључен је напонски генератор унутрашње отпорности $R_g = Z_c$ и електромоторне силе облика Хевисајдове функције максималне вредности $U_{\text{max}} = 2 \text{ V}$ и минималне вредности $U_{\text{min}} = 0$. На други крај вода прикључен је кондензатор капацитивности $C = 20 \text{ pF}$. Израчунати временске тренутке t_1 и t_2 у којима је напон на кондензатору $u_C(t_1) = 0,5 \text{ V}$ и $u_C(t_2) = 1,5 \text{ V}$.

**ОДГОВОРИ НА ПИТАЊА И РЕШЕЊА ЗАДАТАКА СА
ИСПИТА ИЗ ЕЛЕКТРОМАГНЕТИКЕ (ОЕ),
ОДРЖАНОГ 12. ЈАНУАРА 2012. ГОДИНЕ**

ПИТАЊА

1. $\text{rot } \mathbf{E} \neq 0$ па такво поље није могуће остварити.

2. $\epsilon_{r2} = \epsilon_{r1} \frac{\sigma_2}{\sigma_1} = 25$.

3. (а) $\text{div } \mathbf{J} = 0$. (б) $\text{div } \mathbf{J} = -\frac{\partial \rho}{\partial t}$.

4. $C' = \frac{1}{c_0 Z_c} \approx 44,4 \text{ pF/m}$, $L' \approx 250 \text{ nH/m}$.

5. $0 \leq f < \frac{1}{\pi \mu_0 \sigma \delta^2} \Rightarrow 0 \leq f < 14,07 \text{ MHz}$.

6. $A = 10 \log_{10} \frac{P_p}{P_0} = -22 \text{ dB} - 20 \log_{10} \frac{r}{\lambda} + g_{1[\text{dB},]} + g_{2[\text{dB},]}$. (а) $A = -48,16$, (б) $A = -68,16$ и (в) $A = -88,16$.

ЗАДАЦИ

1. (а) $\underline{I}(\phi) = I_0 \sin 2\phi$, $\underline{Q}(\phi = \pi) = \underline{Q}(\phi = 0) = 0$, $\underline{Q}' = \frac{2jI_0}{\omega a} \cos(2\phi)$. (б) $\underline{\mathbf{E}} = \underline{\mathbf{E}}_Q + \underline{\mathbf{E}}_{\text{ind}}$, $\underline{\mathbf{E}}_Q = \frac{jI_0}{3\pi\epsilon_0\omega} \frac{(1 + j\beta a)e^{-j\beta a}}{a^2} \mathbf{i}_y$,

$\underline{\mathbf{E}}_{\text{ind}} = -j\omega \frac{\mu_0}{3\pi} I_0 e^{-j\beta a} \mathbf{i}_y$.

2. $\Delta t = \frac{l}{c} = 1 \text{ ns}$, $\tau = Z_c C$, $t_1 = \Delta t + \tau \ln \frac{4}{3} \approx 1,29 \text{ ns}$, $t_2 = \Delta t + \tau \ln 4 \approx 2,39 \text{ ns}$.